

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/374/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514215856
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7514215856.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu: Š. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom v B. C. S., L. XXX/X, zastúpeného správcom konkurznej podstaty dlžníka Ing. Viliamom Lafkom, so sídlom v Košiciach, Murgašova 3 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č.k. 16C/268/2014-161 zo dňa 22. októbra 2019

rozhodol:

I. M e n í uznesenie vo výroku č. II tak, že žalovanému proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

II. N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) uznesením označeným v záhlaví rozhodol v tomto znení:

I. Konanie z a s t a v u j e.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia ako aj určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v úverovej zmluve č. 9061086.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 15.3.2018 žalobe žalobcu vyhovel. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 3Co/310/2018 zo dňa 24. 7. 2019 zrušil rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu žalobca podaním zo dňa 11. 9. 2019 vzal žalobu v celom rozsahu späť a navrhol konanie v celom rozsahu zastaviť. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a zaviazal zaplatiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 256 ods. 1 a 2 CSP. Uviedol, že v tomto prípade žalobca procesne zavinil zastavenie konania tým, že žalobu vzal späť, a preto priznal žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote (včas) odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie v časti II. výroku tak, že strany sporu nemajú nárok na náhradu trov konania.

5. V odvolaní poukázal na skutočnosť, že na majetok žalobcu bol dňa 13. 3. 2018 vyhlásený konkurz vedený na Okresnom súde Košice I pod č.k. 30Odk/45/2018 a do funkcie správcu bol ustanovený Ing. Viliam Lafko. Mal za to, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré prichádza do úvahy možnosť aplikácie § 257 CSP, ktoré umožňuje výnimočne nepriznať stranám sporu náhradu trov konania. Uviedol, že v čase podania žaloby nebolo vydané uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 8Cdo/163/2018 zo dňa 22. 5. 2019 týkajúce sa 2 ročnej subjektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade spotrebiteľov, ako ani uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18. 10. 2018 týkajúce sa 10 ročnej objektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade spotrebiteľov. Vzhľadom k vydaniu uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a skutočnosti, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz, navrhol súdu aby uvedené dôvody posúdil ako dôvody hodné osobitného zreteľa.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal uznesenie, ktorým súd prvej inštancie žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu podľa § 379 v spojení s § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

7. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je daný procesnými vadami konania, ktorými sú aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, čo konštatoval aj Najvyšší súd SR v stanovisku občianskoprávneho kolégia NS SR 3. 12. 2015 uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR 1/2016.

8. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosť, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosť, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočností, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1, 2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

9. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa § 256 ods. 2 CSP ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

12. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Odvolací súd uvádza, dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú buď v dôvodoch týkajúcich sa strany sporu alebo v okolnostiach prejednávaného sporu. Vždy je pritom potrebné zvážiť okolnosti konkrétneho prípadu tak na strane toho, v čí prospech má byť toto ustanovenie použité, ako aj na strane toho, komu inak prislúchajúci nárok nie je priznaný. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprímeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností

konkrétneho sporu. Výnimočnosť prípadu musí byť v rozhodnutiach náležite odôvodnená. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa treba prihliadnuť v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu, pričom treba zohľadniť aj pomery tej strany, ktorej by inak patrila náhrada trov konania z toho hľadiska, aký bude dopad rozhodnutia v zmysle § 257 CSP na jej majetkové pomery. Aj keď to ust. § 257 výslovne neuvádza, vychádzajúc z doterajšej dlhodobo jednotnej praxe, významnými z hľadiska aplikácie ust. § 257 budú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v priebehu konania a prípadne aj ďalšie okolnosti sporu.

14. Splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 257 CSP súd skúma ex offio. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči strane a aby neodporovalo dobrým mravom, keďže v ust. § 257 CSP je zároveň fixované moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy.

15. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

16. Odvolací súd v danom spore vzhliadol dôvodnosť aplikácie § 257 CSP so zreteľom na skutočnosti uvádzané žalobcom v podanom odvolaní, a teda s prihliadnutím na skutočnosť, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14). Vzhľadom na skutočnosť, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz, ocitol sa žalobca v situácii, ktorú sám nezavinil a povinnosť náhrady trov konania žalobcom by bola obtiažna.

17. Odvolací súd, s ohľadom na predmet tohto sporu titulom vydania bezdôvodného obohatenia a ako aj na skutočnosť, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz, konštatuje existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktorá má vplyv na zmenu výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (§ 388 CSP) tak, že žalovanému proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ktoré pozostávajú aj z trov odvolacieho konania, ktoré nie je samostatným konaním vo veci s meritórnym výsledkom konania, ale je len súčasťou prvoinštančného konania v tejto veci, pričom ide o jednotné konanie a jedny trovy konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP (viď rozsudok Krajského súdu v Košiciach 6Co/180/2019, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 146/2018) s tým, že uznesenie ÚS SR z 19. 11. 2019 sp. zn. I.ÚS 453/2019 vychádza z iného konkrétneho prípadu s odkazom aj na vznik trov dovolacieho konania.

18. Keďže odvolací súd mal za to, že na vec sa vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzval v zmysle § 382 CSP strany sporu, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Strany sporu ale na výzvu odvolacieho súdu v zmysle § 382 CSP nereagovali.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 257 CSP, ktoré bolo aplikované z rovnakých dôvodov ako vo vzťahu k trovám prvoinštančného konania, a preto odvolací súd ani v odvolacom konaní stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).